NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/783

z 29. apríla 2021,

ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([2]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([3]),

keďže:

(1) Právne predpisy a politika Únie v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj relevantné právne prepisy a politika Únie v oblasti energetiky prispeli v značnej miere k zlepšeniu stavu životného prostredia. V oblasti životného prostredia a klímy však naďalej pretrvávajú veľké problémy, ktoré budú mať závažné negatívne dôsledky pre Úniu a blahobyt jej občanov, pokiaľ sa nebudú riešiť.

(2) Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE), zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 na obdobie rokov 2014 až 2020 ([4]), je posledný zo série programov Únie od roku 1992, ktoré podporujú vykonávanie právnych predpisov a politických priorít v oblasti životného prostredia a klímy. V nedávnom hodnotení v polovici obdobia program LIFE získal pozitívne hodnotenie, podľa ktorého smeruje k účinnosti, efektívnosti a relevantnosti. V programe LIFE 2014 – 2020 by sa teda malo pokračovať s určitými obmenami, ako vyplýva z hodnotenia programu v polovici obdobia a z následných hodnotení. V súlade s uvedeným by sa Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) (ďalej len „program LIFE“) mal zriadiť na obdobie siedmich rokov s cieľom zosúladiť jeho trvanie s trvaním viacročného finančného rámca stanoveného v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ([5]).

(3) Program LIFE, ktorý je zameraný na dosiahnutie cieľov stanovených právnymi predpismi, politikou a plánmi, najmä cieľov stanovených v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode (ďalej len „Európska zelená dohoda“), a medzinárodnými záväzkami Únie v oblasti životného prostredia a klímy a relevantnými právnymi predpismi, politikou a plánmi a medzinárodnými záväzkami Únie v oblasti energetiky, by mal prispieť k spravodlivému prechodu na udržateľné, obehové, energeticky efektívne, klimaticky neutrálne a odolné hospodárstvo založené na obnoviteľných zdrojoch energie, k ochrane, obnove a zlepšeniu kvality životného prostredia vrátane vzduchu, vody a pôdy a zdravia, a k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, okrem iného podporou realizácie a riadenia sústavy Natura 2000 a bojom proti degradácii ekosystémov, a to buď priamymi

([1]) Ú. v. EÚ C 62, 15.2.2019, s. 226.
([2]) Ú. v. EÚ C 461, 21.12.2018, s. 156.
([3]) Pozícia Európskeho parlamentu zo 17. apríla 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Rady v prvom čítaní zo 16. marca 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku). Pozícia Európskeho parlamentu z 26. apríla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).
([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007 (Ú. v. EÚ L 347 20.12.2013, s. 185).
([5]) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

zásahmi, alebo podporou začlenenia uvedených cieľov do iných politík. Programom LIFE by sa tiež mala podporovať vykonávanie všeobecných akčných programov prijatých v súlade s článkom 192 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ako je 7. environmentálny akčný program ([6]), a akéhokoľvek následného environmentálneho akčného programu Únie.

(4) Únia je odhodlaná vypracovať komplexný prístup k cieľom udržateľného rozvoja vytýčeným v Agende Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj do roku 2030, v rámci ktorých sa zdôrazňuje vnútorné prepojenie medzi riadením prírodných zdrojov s cieľom zabezpečiť ich dlhodobú dostupnosť a ekosystémovými službami, a ich súvis so zdravím ľudí a udržateľným a sociálne inkluzívnym hospodárskym rastom. V tomto duchu by mal program LIFE zohľadňovať zásady solidarity a výrazne prispieť k hospodárskemu rozvoju, ako aj k sociálnej súdržnosti.

(5) V záujme presadzovania udržateľného rozvoja by sa environmentálne požiadavky a požiadavky v oblasti ochrany klímy mali začleniť do vymedzovania a vykonávania všetkých politík a činností Únie. Mala by sa preto podporovať súčinnosť a komplementárnosť s inými programami financovania Únie, a to aj uľahčením financovania činností, ktoré dopĺňajú strategické integrované projekty a strategické projekty v oblasti ochrany prírody a podporujú využívanie a reprodukciu riešení vytvorených v rámci programu LIFE. V záujme zamedzenia dvojitého financovania je nevyhnutná koordinácia. Komisia a členské štáty by mali prijať opatrenia, aby sa zabránilo administratívnemu prekrývaniu a administratívnej záťaži prijímateľov v dôsledku povinnosti predkladať správy v rámci rôznych finančných nástrojov.

(6) Program LIFE by mal prispieť k udržateľnému rozvoju a k plneniu cieľov právnych predpisov, stratégií, plánov a medzinárodných záväzkov Únie v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj relevantných právnych predpisov, stratégií, plánov a medzinárodných záväzkov Únie v oblasti energetiky, najmä pokiaľ ide o Agendu Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj do roku 2030, Dohovor o biologickej diverzite ([7]) a Parížsku dohodu prijatú na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ([8]) (ďalej len „Parížska dohoda o zmene klímy“) a okrem iných aj Dohovor Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia ([9]) (ďalej len „Aarhuský dohovor“), Dohovor EHK o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov, Bazilejský dohovor OSN o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, Rotterdamský dohovor OSN o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení pre vybrané nebezpečné chemikálie a pesticídy v medzinárodnom obchode a Štokholmský dohovor OSN o perzistentných organických látkach.

(7) Únia prikladá veľký význam dlhodobej udržateľnosti výsledkov projektov financovaných z programu LIFE a schopnosti zabezpečiť a udržať ich po realizácii projektu, okrem iného prostredníctvom pokračovania projektov alebo reprodukciou alebo prenosom výsledkov.

(8) Plnenie záväzkov Únie v rámci Parížskej dohody o zmene klímy si vyžaduje transformáciu Únie na udržateľnú, obehovú, energeticky efektívnu, klimaticky neutrálnu a odolnú spoločnosť, ktorá bude založená na obnoviteľných zdrojoch energie. Takáto transformácia si zas vyžaduje akciu, ktorá podporuje energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov a prispieva k vykonávaniu rámca politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030 a integrovaných energetických a klimatických plánov členských štátov, ako aj k vykonávaniu dlhodobej stratégie Únie v oblasti energetiky a klímy, a to najmä v sektoroch, ktoré najviac prispievajú k súčasnej úrovni emisií skleníkových plynov a úrovni znečistenia, v súlade s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody o zmene klímy. Program LIFE by mal obsahovať aj opatrenia, ktoré prispejú k vykonávaniu politiky Únie v oblasti adaptácie na zmenu klímy, ktorej cieľom je znížiť zraniteľnosť voči nepriaznivým účinkom zmeny klímy.

([6]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).
([7]) Rozhodnutie Rady 93/626/EHS z 25. októbra 1993 o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite (Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 1).
([8]) Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.
([9]) Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 4.

(9) Projekty v rámci nového podprogramu programu LIFE s názvom „Prechod na čistú energiu“ by sa mali zamerať na budovanie kapacít a šírenie poznatkov, zručností, inovatívnych techník, metód a riešení pre dosiahnutie cieľov právnych predpisov a politiky Únie zameraných na prechod na obnoviteľné zdroje energie a zvýšenie energetickej efektívnosti. Takýmto budovaním kapacít a šírením sú zvyčajne koordinačné a podporné akcie s vysokou pridanou hodnotou na úrovni Únie, ktorých cieľom je odstrániť prekážky na trhu brániace prechodu spoločnosti a hospodárstva na energiu z udržateľných zdrojov, a do ktorých sa zapájajú hlavne malé a stredné subjekty, ako aj viacerí aktéri vrátane miestnych a regionálnych orgánov verejnej moci a neziskových organizácií. Takéto akcie majú viaceré vedľajšie prínosy, napríklad boj proti energetickej chudobe, zlepšenie kvality vzduchu v interiéroch, znižovanie úrovne miestnych znečisťujúcich látok vďaka zlepšeniam v oblasti energetickej efektívnosti a vyššej distribúcii energie z obnoviteľných zdrojov a prispievajú k pozitívnym miestnym hospodárskym účinkom a sociálne inkluzívnejšiemu rastu.

(10) S cieľom prispieť k zmierneniu zmeny klímy a medzinárodným záväzkom Únie týkajúcim sa dekarbonizácie treba urýchliť transformáciu energetického sektora. Akcie na budovanie kapacít podporujúce energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov, ktoré sú do roku 2020 financované v rámci programu Horizont 2020 ([10]), by mali byť začlenené do nového podprogramu programu LIFE s názvom „Prechod na čistú energiu“, keďže ich cieľom nie je financovať excelentnosť a vytvárať inovácie, ale uľahčiť využívanie už dostupných technológií zameraných na energiu z obnoviteľných zdrojov a energetickú efektívnosť, ktoré prispejú k zmierňovaniu zmeny klímy. Do programu LIFE by mali byť zapojené všetky zainteresované strany a odvetvia, ktoré sa podieľajú na prechode na čistú energiu. Zahrnutím takýchto akcií zameraných na budovanie kapacít do programu LIFE sa vytvára možnosť synergií medzi jeho podprogramami a zvyšuje sa celková súdržnosť financovania zo strany Únie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by sa mali zbierať a rozširovať údaje týkajúce sa využívania existujúcich výskumných a inovačných riešení v projektoch programu LIFE vrátane projektov programu Horizont Európa zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ([11]) (ďalej len „program Horizont Európa“) a jeho predchodcov.

(11) Na základe posúdenia vplyvu pripojeného k návrhu Komisie v súvislosti so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 ([12]), ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ ([13]), sa odhaduje, že na splnenie cieľov Únie v oblasti energetiky do roku 2030 budú v období rokov 2021 – 2030 potrebné ďalšie investície vo výške 177 miliárd EUR ročne. Najväčšie medzery sa týkajú investícií do dekarbonizácie budov s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť a využiť obnoviteľné zdroje energie malého rozsahu, kde je potrebné sústrediť kapitál do projektov, ktoré majú vysoko distribuovaný charakter. Jedným z cieľov podprogramu „Prechod na čistú energiu“, pod ktorý spadá energetická efektívnosť rýchle využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, je budovanie kapacít na rozvoj a zoskupovanie takýchto projektov, čím sa podporí aj čerpanie finančných prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov a urýchlia sa investície do energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti, a to aj s využitím finančných nástrojov poskytovaných podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ([14]).

(12) Program LIFE je jediný program, ktorý sa osobitne zameriava na opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy, a preto zohráva kľúčovú úlohu pri podpore vykonávania právnych predpisov a politík Únie v týchto oblastiach.

(13) Synergie s programom Horizont Európa by mali umožniť identifikovanie a stanovenie potrieb výskumu a inovácií, pokiaľ ide o riešenie výziev v oblasti životného prostredia, klímy a energetiky v rámci Únie počas strategického plánovacieho procesu uvedeného programu v oblasti výskumu a inovácií. Program LIFE by mal aj naďalej urýchľovať vykonávanie právnych predpisov a politiky Únie v oblasti životného prostredia a klímy a relevantných

([10]) Rozhodnutie Rady 2013/743/EÚ z 3 decembra 2013, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a ktorým sa zrušujú rozhodnutia 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES a 2006/975/ES (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 965).

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 210).

([13]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

právnych predpisov a politiky Únie v oblasti energetiky, a to aj využívaním a aplikovaním výsledkov výskumu a inovácií z programu Horizont Európa a napomáhaním pri ich zavádzaní vo väčšom rozsahu, ak to môže pomôcť pri riešení problémov spojených so životným prostredím, s klímou alebo energetickou transformáciou. Európska rada pre inováciu v rámci programu Horizont Európa môže poskytnúť podporu na rozšírenie a komercializáciu nových priekopníckych myšlienok, ktoré by mohli vzísť z implementácie projektov LIFE. Podobne by sa mali zohľadniť aj synergie s inovačným fondom v rámci systému obchodovania s emisiami zriadeným smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES ([15]).

(14) Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok v rámci programu LIFE, by malo byť tiež možné poskytnúť príspevok z iných programov Únie, ak takéto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. V prípade akcií, ktorým sa poskytne kumulované financovanie z rôznych programov Únie, by sa audit mal vykonať iba raz a spôsobom, ktorý pokryje všetky zapojené programy Únie a ich príslušné platné pravidlá.

(15) Z oznámenia Komisie z 3. februára 2017 o preskúmaní vykonávania environmentálnych právnych predpisov EÚ: Spoločné výzvy a ako spojiť úsilie na dosiahnutie lepších výsledkov (ďalej len „EIR“ – *Environmental Implementation Review*) vyplýva, že je potrebný značný pokrok, aby sa urýchlilo vykonávanie *acquis* Únie v oblasti životného prostredia a aby sa ciele v oblasti životného prostredia a klímy lepšie začlenili do ostatných politík. Program LIFE by mal preto pôsobiť ako katalyzátor pri riešení horizontálnych, systémových výziev, ako aj prvotných príčin nedostatkov pri vykonávaní identifikovaných v EIR, a pri dosahovaní požadovaného pokroku prostredníctvom vývoja, testovania a reprodukcie nových prístupov; podpory tvorby politiky, jej monitorovania a preskúmavania; zlepšovania riadenia záležitostí týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy a súvisiacej energetickej transformácie, okrem iného posilnením zapojenia zainteresovaných strán na všetkých úrovniach, budovania kapacít, komunikácie a zvyšovania informovanosti; mobilizácie investícií z investičných programov Únie alebo iných finančných zdrojov a podpory akcií na prekonanie rozličných prekážok brániacich účinnému vykonávaniu kľúčových plánov vyžadovaných v súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia.

(16) Na zastavenie a zvrátenie straty biodiverzity a degradácie ekosystémov vrátane morských ekosystémov je nevyhnutná podpora tvorby, vykonávania, presadzovania a posudzovania príslušných právnych predpisov a politík Únie, a to vrátane oznámenia Komisie z 20. mája 2020 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 — Prinavrátenie prírody do našich životov, smernice Rady 92/43/EHS ([16]), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES ([17]) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 ([18]), konkrétne prostredníctvom rozvoja vedomostnej základne pre tvorbu a realizáciu politík a prostredníctvom vývoja, testovania, demonštrácie a uplatňovania najlepších postupov a riešení, ako je napríklad efektívne riadenie, ktoré sa uplatňujú v malom rozsahu alebo sú prispôsobené osobitným miestnym, regionálnym alebo národným situáciám, vrátane integrovaných prístupov k vykonávaniu prioritných akčných rámcov prijatých podľa smernice 92/43/EHS. Toto nariadenie by malo prispieť k začleňovaniu opatrení v oblasti biodiverzity do politík Únie a k dosiahnutiu celkovej ambície poskytnúť v roku 2024 na ciele v oblasti biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v rámci viacročného finančného rámca a v roku 2026 a roku 2027 poskytnúť na ciele v oblasti biodiverzity 10 % ročných výdavkov v rámci viacročného finančného rámca, pričom sa zohľadní existujúce prekrývanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity.

Únia a členské štáty by mali sledovať svoje výdavky súvisiace s biodiverzitou, aby si mohli splniť povinnosť podávať správy podľa Dohovoru o biologickej diverzite. Mali by sa plniť aj požiadavky týkajúce sa sledovania stanovené v ďalších relevantných právnych predpisoch Únie. Výdavky Únie súvisiace s biodiverzitou by sa mali sledovať v súlade s účinnou, transparentnou a komplexnou metodikou, ktorú stanoví Komisia v spolupráci s Európskym parlamentom a Radou, ako sa uvádza v Medziinštitucionálnej dohode zo 16. decembra 2020 medzi

([15]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

([16]) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

([17]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 35).

Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ([19]).

(17) Na základe nedávnych hodnotení a posúdení vrátane preskúmania stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 v polovici obdobia a kontroly vhodnosti právnych predpisov v oblasti ochrany prírody sa ukazuje, že jednou zo základných príčin nedostatočného vykonávania právnych predpisov Únie v oblasti ochrany prírody a stratégie pre biodiverzitu je nedostatok primeraného financovania.

Hlavné nástroje financovania Únie vrátane Európskeho fondu regionálneho rozvoja zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 ([20]) (ďalej len „Európsky fond regionálneho rozvoja“) a Kohézneho fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 ([21]) (ďalej len „Kohézny fond“), Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 ([22]) (ďalej len „Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka“) a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 508/2014 (ďalej len „Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond“) by mohli byť významným doplnkom a príspevkom k naplneniu uvedených potrieb. Prostredníctvom programu LIFE by sa mohla ďalej zlepšiť efektívnosť uplatňovania týchto hľadísk pomocou strategických projektov v oblasti ochrany prírody určených na urýchlenie vykonávania právnych predpisov a politiky Únie v oblasti ochrany prírody a biodiverzity vrátane opatrení stanovených v prioritných akčných rámcoch prijatých podľa smernice 92/43/EHS. Strategickými projektmi v oblasti ochrany prírody by sa mali podporovať akčné programy v členských štátoch zamerané na začlenenie príslušných cieľov v oblasti ochrany prírody a biodiverzity do ďalších politík a programov financovania, čím sa zabezpečí mobilizácia primeraných finančných prostriedkov na vykonávanie týchto politík.

Členským štátom by sa malo umožniť v rámci svojich strategických plánov pre spoločnú poľnohospodársku politiku rozhodnúť použiť určitú časť prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka na podporu opatrení, ktoré dopĺňajú strategické projekty v oblasti ochrany prírody vymedzené v tomto nariadení.

(18) Podpora obehového hospodárstva a efektívneho využívania zdrojov si vyžaduje posun v spôsobe navrhovania, výroby, spotreby, opravy, opätovného používania, recyklácie a likvidácie materiálov a výrobkov vrátane plastov, ako aj zameranie sa na celý životný cyklus výrobkov. Programom LIFE by sa malo prispieť k prechodu na model obehového hospodárstva prostredníctvom finančnej podpory zameranej na rozličných aktérov, ako sú napríklad podniky, orgány verejnej moci a spotrebitelia, a to najmä uplatňovaním, vyvíjaním a reprodukciou najlepších technológií, postupov a riešení prispôsobených osobitným miestnym, regionálnym a národným situáciám vrátane integrovaných prístupov k uplatňovaniu hierarchie odpadového hospodárstva a k vykonávaniu plánov v oblasti odpadového hospodárstva a predchádzania vzniku odpadu. Podporou vykonávania oznámenia Komisie zo 16. januára 2018 o Európskej stratégii pre plasty v obehovom hospodárstve by sa mohli podniknúť kroky zamerané najmä na riešenie problému s morským odpadom.

(19) Vysoká úroveň ochrany životného prostredia má zásadný význam pre zdravie a dobré životné podmienky občanov Únie. Program LIFE by mal podporovať ciele Únie, pokiaľ ide o výrobu a používanie chemických látok spôsobmi, ktoré povedú k minimalizácii významných nepriaznivých účinkov na ľudské zdravie a životné prostredie, aby sa

([19]) Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28.

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289).

([21]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 281).

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487).

splnil cieľ dosiahnuť v Únii netoxické prostredie. Programom LIFE by sa mali takisto podporovať aktivity na uľahčenie vykonávania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES ([23]) s cieľom dosiahnuť také hladiny hluku, ktoré nemajú výrazné negatívne vplyvy na ľudské zdravie a nezapríčiňujú riziká v tejto oblasti.

(20) Dlhodobým cieľom Únie, pokiaľ ide o politiku v oblasti ovzdušia, je dosiahnuť takú úroveň kvality ovzdušia, ktorá nemá významné negatívne vplyvy na zdravie ľudí a životné prostredie, ani pre ne nepredstavuje riziko, a zároveň posilňovať synergie medzi zlepšovaním kvality ovzdušia a znižovaním emisií skleníkových plynov. Informovanosť verejnosti o znečistení ovzdušia je vysoká a občania od orgánov očakávajú, že budú konať, najmä v oblastiach, kde sú obyvateľstvo a ekosystémy vystavené vysokým úrovniam látok znečisťujúcich ovzdušie. V smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 ([24]) sa zdôrazňuje úloha, ktorú môže financovanie Únie zohrávať pri plnení cieľov v oblasti čistého ovzdušia. V rámci programu LIFE by sa preto mali podporovať projekty vrátane strategických integrovaných projektov, ktoré majú potenciál využiť pákový efekt verejných a súkromných finančných prostriedkov, stať sa príkladmi najlepších postupov a urýchľovať vykonávanie plánov a právnych predpisov v oblasti kvality ovzdušia na miestnej, regionálnej, multiregionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

(21) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([25]) sa vytvoril rámec na ochranu povrchových, pobrežných, brakických a podzemných vôd Únie. Ciele uvedenej smernice by sa podporili lepším plnením a začleňovaním cieľov politiky vodného hospodárstva do ďalších oblastí politiky. V rámci programu LIFE by sa preto mali podporovať projekty, ktoré prispievajú k účinnému vykonávaniu smernice 2000/60/ES a ďalších relevantných právnych predpisov Únie v oblasti ochrany vôd, ktorými sa prispieva k dosiahnutiu dobrého stavu vodných útvarov Únie uplatňovaním, rozvíjaním a reprodukciou najlepších postupov, ako aj mobilizovaním doplňujúcich akcií v rámci iných programov alebo finančných zdrojov Únie.

(22) Ochrana a obnova morského prostredia je jedným z celkových cieľov politiky Únie v oblasti životného prostredia. Program LIFE by mal slúžiť na: podporu riadenia, zachovania, obnovy a monitorovania biodiverzity a morských ekosystémov, najmä morských lokalít sústavy Natura 2000, a na ochranu druhov v súlade s prioritnými akčnými rámcami prijatými podľa smernice 92/43/EHS; na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES ([26]); na podporu čistých a zdravých morí; na vykonávanie oznámenia Komisie zo 16. januára 2018 o Európskej stratégii pre plasty v obehovom hospodárstve, najmä v záujme riešenia problému strateného rybárskeho výstroja a morského odpadu, a na podporu zapojenia Únie do medzinárodnej správy oceánov, ktorá má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov v rámci Agendy Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj do roku 2030 a pre zabezpečenie zdravých oceánov pre budúce generácie. Strategické integrované projekty a strategické projekty v oblasti ochrany prírody v rámci programu LIFE by mali zahŕňať príslušné akcie zamerané na ochranu morského prostredia.

(23) Zlepšenie riadenia záležitostí týkajúcich sa životného prostredia, zmeny klímy a súvisiacej energetickej transformácie si vyžaduje zapojenie občianskej spoločnosti zvyšovaním informovanosti verejnosti, a to aj prostredníctvom komunikačnej stratégie zohľadňujúcej nové médiá a sociálne siete, zapojenie spotrebiteľov a širšie zapojenie zainteresovaných strán vrátane mimovládnych organizácií do konzultácií týkajúcich sa súvisiacich politík a ich vykonávania na všetkých úrovniach. Je preto vhodné, aby program LIFE podporoval širokú škálu mimovládnych organizácií, ako aj siete neziskových subjektov, ktoré sledujú ciele vo všeobecnom záujme Únie a ktoré primárne pôsobia v oblasti životného prostredia alebo klímy, a to kompetitívnym a transparentným udeľovaním grantov na prevádzku s cieľom pomôcť takýmto mimovládnym organizáciám, sieťam a subjektom účinne prispievať k politike Únie a budovať a posilňovať ich kapacity, aby sa stali efektívnejšími partnermi.

([23]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku (Ú. v. ES L 189, 18.7.2002, s. 12).

([24]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

([25]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

([26]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

(24) Zatiaľ čo zlepšovanie riadenia na všetkých úrovniach by malo byť prierezovým cieľom všetkých podprogramov programu LIFE, prostredníctvom programu LIFE by sa mala podporovať tvorba, vykonávanie a presadzovanie a účinné dodržiavanie *acquis* v oblasti životného prostredia a klímy, najmä horizontálnych právnych predpisov v oblasti environmentálneho riadenia vrátane právnych predpisov, ktorými sa vykonáva Aarhuský dohovor.

(25) Program LIFE by mal trhové subjekty pripraviť na prechod na udržateľné, obehové, energeticky efektívne, klimaticky neutrálne hospodárstvo, ktoré je založené na obnoviteľných zdrojoch energie a odolné proti zmene klímy, a v tomto prechode ich podporovať, a to prostredníctvom testovania nových podnikateľských príležitostí, zlepšovania odborných zručností, uľahčovania prístupu spotrebiteľov k udržateľným výrobkom a službám, zapojenia a posilnenia postavenia vplyvných osobností, ako aj testovania originálnych metód na prispôsobenie existujúcich procesov a podnikateľského prostredia. Aby udržateľné riešenia lepšie prenikli na trh, malo by sa podporovať ich prijatie širokou verejnosťou a zapojenie spotrebiteľov.

(26) Program LIFE je navrhnutý tak, aby podporoval prezentáciu techník, prístupov a najlepších postupov, ktoré sa dajú reprodukovať a rozšíriť. Inovačné riešenia prispejú k zlepšeniu environmentálnych výsledkov a udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o rozvoj udržateľných poľnohospodárskych postupov v oblastiach, ktoré sú aktívne v oblasti klímy, vody, pôdy, biodiverzity a odpadu. V tejto súvislosti by sa mali zdôrazniť synergie s ďalšími programami a politikami, ako je napríklad európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť, ako aj schéma EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit.

(27) Veľké investície do opatrení v oblasti životného prostredia a klímy sú na úrovni Únie financované predovšetkým z hlavných programov financovania Únie. Preto je naliehavé zvýšiť úsilie o uplatňovanie týchto hľadísk s cieľom zabezpečiť, aby boli udržateľnosť, kontrola biodiverzity a kontrola odolnosti voči zmene klímy súčasťou činností podľa ďalších programov financovania Únie a aby boli záruky udržateľnosti začlenené do všetkých nástrojov Únie. V kontexte svojej urýchľovacej úlohy by strategické integrované projekty a strategické projekty v oblasti ochrany prírody, ktoré sa vypracujú v rámci programu LIFE, mali vytvárať pákový efekt pre možnosti financovania v rámci uvedených programov financovania a ďalších zdrojov financovania, ako sú napríklad vnútroštátne fondy, ako aj vytvárať synergie.

(28) Úspech strategických projektov v oblasti ochrany prírody a strategických integrovaných projektov závisí od úzkej spolupráce medzi vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi a neštátnymi subjektmi, ktorých sa týkajú ciele programu LIFE. Preto by sa mala uplatňovať zásada transparentnosti a zverejňovania rozhodnutí týkajúcich sa tvorby, realizácie, posudzovania a monitorovania projektov, a to najmä v prípade začleňovania alebo ak sú projekty financované z viacerých zdrojov.

(29) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy koordinovaným a ambicióznym spôsobom v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu o zmene klímy a plniť ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja prispeje program LIFE k zohľadňovaniu opatrení v oblasti klímy a k dosahovaniu všeobecného cieľa, aby sa klimatické ciele podporovali aspoň 30 % rozpočtových výdavkov EÚ. Očakáva sa, že prostredníctvom akcií v rámci programu LIFE sa 61 % celkového finančného krytia programu použije na ciele v oblasti klímy. Počas prípravy a vykonávania programu LIFE sa identifikujú relevantné akcie, ktoré sa následne prehodnotia v kontexte príslušných hodnotení a postupov preskúmania. V súlade s Európskou zelenou dohodou by sa pri akciách v rámci programu LIFE mala dodržiavať zásada „nespôsobovať škodu“.

(30) Pri vykonávaní programu LIFE by sa mala dôkladne zvážiť stratégia týkajúca sa najvzdialenejších regiónov uvedená v oznámení Komisie z 24. októbra 2017 o silnejšom a obnovenom strategickom partnerstve s najvzdialenejšími regiónmi EÚ so zreteľom na článok 349 ZFEÚ a osobitné potreby a zraniteľné miesta uvedených regiónov. Do úvahy by sa mali brať aj ďalšie politiky Únie, nielen politiky v oblasti životného prostredia, klímy a relevantné politiky v oblasti energetiky.

(31) Pri podpore vykonávania programu LIFE by Komisia mala spolupracovať so sieťou národných kontaktných bodov programu LIFE s cieľom stimulovať spoluprácu zameranú na zlepšenie a zefektívnenie služieb národných kontaktných bodov v celej Únii v snahe zvýšiť celkovú kvalitu predkladaných návrhov, ďalej s cieľom organizovať semináre a workshopy, zverejňovať zoznamy projektov financovaných v rámci programu LIFE alebo vykonávať ďalšie

činnosti, napríklad mediálne kampane, aby sa lepšie šírili výsledky projektov a uľahčila výmena skúseností, poznatkov a najlepších postupov, ako aj reprodukcia výsledkov projektov v celej Únii, a tým podporovať spoluprácu a komunikáciu. Tieto činnosti by sa mali zamerať najmä na členské štáty s nízkou mierou využívania finančných prostriedkov a mali by uľahčovať komunikáciu a spoluprácu medzi prijímateľmi, žiadateľmi a zainteresovanými stranami v rámci dokončených alebo prebiehajúcich projektov v rovnakej oblasti. Je nevyhnutné, aby sa tieto činnosti v oblasti komunikácie a spolupráce zamerali na regionálne a miestne orgány a zainteresované strany.

(32) Kritériom, ktorým sa riadi proces hodnotenia projektov a udeľovania podpory v rámci programu LIFE, by mala byť kvalita. Mali by sa sprístupniť finančné prostriedky na projekty technickej pomoci, ktoré sú zamerané na účinnú účasť na programe LIFE, aby sa uľahčilo plnenie cieľov programu LIFE v celej Únii a podporila vysoká kvalita v navrhovaných projektoch. Komisia by sa mala usilovať o účinné geografické pokrytie celej Únie založené na kvalite, a to aj podporou členských štátov pri zvyšovaní kvality projektov prostredníctvom budovania kapacít. Kritériá nízkej účinnej účasti, oprávnených činností a kritériá na vyhodnotenie návrhov v programe LIFE by sa mali stanoviť vo viacročnom pracovnom programe na základe účasti a miery úspešnosti žiadateľov z príslušných členských štátov, pričom sa okrem iného zohľadní počet a hustota obyvateľstva, celková plocha lokalít sústavy Natura 2000 v každom členskom štáte vyjadrená ako podiel celkovej plochy sústavy Natura 2000, a podiel územia členského štátu, na ktorom sa nachádzajú lokality sústavy Natura 2000. Oprávnené činnosti by sa mali vyznačovať tým, že ich cieľom je zlepšovanie kvality projektových žiadostí.

(33) S cieľom uľahčiť spoluprácu medzi členskými štátmi a zohrávať jedinečnú úlohu v presadzovaní právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia boli v súlade s oznámením Komisie z 18. januára 2018 o opatreniach EÚ na zlepšenie environmentálneho súladu a správy životného prostredia vytvorené Európska sieť pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva (IMPEL), Európska sieť prokurátorov pre životné prostredie (ENPE) a Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie (EUFJE). Tieto subjekty významne prispievajú k posilňovaniu jednotného vykonávania a presadzovania právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia v celej Únii, predchádzaniu narušania hospodárskej súťaže a zlepšovaniu kvality environmentálnych inšpekcií a mechanizmov presadzovania práva prostredníctvom systému vytvárania sietí tak na úrovni Únie, ako aj na úrovni členských štátov, a zabezpečujú výmenu informácií a skúseností na rôznych úrovniach správy, ako aj prostredníctvom odbornej prípravy a hĺbkových diskusií o environmentálnych otázkach a aspektoch presadzovania vrátane procesov monitorovania a vydávania povolení. Vzhľadom na prínos subjektov IMPEL, ENPE a EUFJE k cieľom programu LIFE je vhodné schváliť udeľovanie grantov týmto subjektom bez výzvy na predkladanie návrhov, aby sa tak naďalej podporovala ich činnosť. Okrem toho sa v zmysle všeobecných požiadaviek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([27]) (nariadenie o rozpočtových pravidlách) výzva nemusí vyžadovať ani v iných prípadoch, napríklad v prípade orgánov určených členskými štátmi, za ktorých činnosť sú zodpovedné členské štáty, ak sú tieto členské štáty určené za prijímateľov grantu legislatívnym aktom Únie.

(34) Je vhodné stanoviť finančné krytie programu LIFE, ktoré má v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov.

(35) Maximálne miery spolufinancovania grantov financovaných v rámci programu LIFE by sa mali stanoviť na takých úrovniach, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie efektívnej úrovne podpory z programu LIFE. Špecifické miery spolufinancovania by mali podporiť istotu, pričom by sa zachovala istá miera flexibility zodpovedajúcej osobitným potrebám alebo požiadavkám, s cieľom zohľadniť adaptabilitu potrebnú vzhľadom na existujúce spektrum akcií a subjektov. Špecifické miery spolufinancovania by vždy mali podliehať stanovenej príslušnej maximálnej miere spolufinancovania.

([27]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

(36) Na toto nariadenie sa vzťahuje nariadenie o rozpočtových pravidlách prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov a slúži na kontrolu zodpovednosti finančných aktérov. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.

(37) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ([28]), nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ([29]), (Euratom, ES) č. 2185/96 ([30]) a (EÚ) 2017/1939 ([31]) sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov; a uloženia správnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (ES, Euratom) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.

Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 ([32]). V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

(38) Druhy financovania a spôsoby plnenia rozpočtu programu LIFE by sa mali zvoliť podľa toho, nakoľko umožňujú plniť špecifické ciele akcií a dosahovať výsledky, zohľadňujúc pri tom najmä náklady na kontroly, administratívnu záťaž a očakávané riziko nesúladu. V prípade grantov by sa malo zvážiť využitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a stupníc jednotkových nákladov. Komisia by mala zaručiť, aby bolo vykonávanie ľahko zrozumiteľné a mala by presadzovať skutočné zjednodušenie pre nositeľov projektov.

(39) Ciele politiky programu LIFE by sa vo vhodných prípadoch mali dosahovať prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtových záruk podľa nariadenia (EÚ) 2021/523 vrátane sumy pridelenej z programu LIFE uvedenej vo viacročných pracovných programoch v rámci uvedeného programu.

(40) Podľa článku 94 rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ ([33]) subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu LIFE a prípadnými dohodami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým je daná zámorská krajina alebo územie spojené. Účasť takýchto subjektov na programe LIFE by sa mala viazať primárne na projekty, na ktoré sa vzťahuje podprogram „Príroda a biodiverzita“.

([28]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

([29]) Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

([30]) Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

([31]) Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

([32]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

([33]) Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

(41) Dobrovoľným systémom Biodiverzita a ekosystémové služby na európskych zámorských územiach (BEST) sa podporuje zachovanie biodiverzity vrátane morskej biodiverzity a udržateľné využívanie ekosystémových služieb vrátane prístupov k adaptácii na zmenu klímy a zmierneniu zmeny klímy založených na ekosystémoch v najvzdialenejších regiónoch Únie a v zámorských krajinách a na zámorských územiach. Vďaka prípravnej akcii BEST prijatej v roku 2011 a programu BEST 2.0 a projektu BEST NR, ktoré po nej nasledovali, sa prostredníctvom systému BEST prispelo k zvýšeniu informovanosti o ekologickom význame najvzdialenejších regiónov a zámorských krajín a území a o ich kľúčovej úlohe v súvislosti so zachovaním globálnej biodiverzity. Komisia odhaduje, že na finančnú podporu projektov v teréne na týchto územiach je potrebných 8 miliónov EUR ročne. Zámorské krajiny a územia vo svojich ministerských vyhláseniach v rokoch 2017 a 2018 ocenili tento systém malých grantov pre biodiverzitu. Preto by sa z programu LIFE mali financovať malé granty zamerané na biodiverzitu vrátane budovania kapacít a akcií, ktoré majú urýchľovací účinok, a to v najvzdialenejších regiónoch aj v zámorských krajinách a na zámorských územiach.

(42) Do programu LIFE by sa mali mať možnosť zapojiť aj tretie krajiny v súlade s dohodami medzi Úniou a danými krajinami stanovujúcimi konkrétne podmienky ich účasti.

(43) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore ([34]), ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zapojiť aj na základe iných právnych nástrojov. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.

(44) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([35]) by sa program LIFE mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, pričom by sa malo predchádzať administratívnemu zaťaženiu, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii. V prípade potreby by uvedené požiadavky mali zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov programu v praxi. Celkový účinok programu LIFE vyplynie z nepriamych, dlhodobých a ťažko merateľných príspevkov zameraných na dosiahnutie všetkých cieľov Únie v oblasti životného prostredia a klímy. Na účely monitorovania programu LIFE by sa priame ukazovatele výstupov a požiadavky týkajúce sa sledovania stanovené týmto nariadením mali doplniť súborom osobitných ukazovateľov na úrovni projektov, ktoré budú opísané vo viacročných pracovných programoch alebo vo výzvach na predkladanie návrhov, okrem iného v súvislosti so sústavou Natura 2000 a emisiami určitých látok znečisťujúcich ovzdušie.

(45) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia v súvislosti s prijímaním viacročných pracovných programov by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([36]).

(46) S cieľom zabezpečiť, aby podpora z programu LIFE a jeho vykonávanie boli v súlade s politikami a prioritami Únie, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, a to s cieľom zmeniť toto nariadenie preskúmaním alebo doplnením ukazovateľov alebo doplniť toto nariadenie vymedzením špecifických ukazovateľov pre jednotlivé podprogramy a typy projektov a stanovením rámca pre monitorovanie a hodnotenie. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

([34]) Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.
([35]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.
([36]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(47) Keďže ciele tohto nariadenia, a to prispieť k vysokej úrovni ochrany životného prostredia a ambicióznym opatreniam v oblasti klímy, ako aj k udržateľnému rozvoju a k dosahovaniu cieľov príslušných právnych predpisov, stratégií a plánov a medzinárodných záväzkov Únie v oblasti životného prostredia, biodiverzity, klímy, obehového hospodárstva, ako aj relevantných právnych predpisov, stratégií, plánov a medzinárodných záväzkov Únie v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti prostredníctvom dobrej správy a prístupu, ktorý je založený na zapojení viacerých zainteresovaných strán, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(48) Nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 by sa preto malo zrušiť.

(49) Je vhodné zabezpečiť hladký prechod bez prerušenia medzi predchádzajúcim Programom pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a programom LIFE a zosúladiť začiatok programu LIFE so začiatkom viacročného finančného rámca, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) 2020/2093. Toto nariadenie by preto malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) (ďalej len „program LIFE“) na obdobie viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027. Trvanie programu LIFE je zosúladené s trvaním viacročného finančného rámca.

V tomto nariadení sa tiež stanovujú ciele programu LIFE, jeho rozpočet na obdobie 2021 – 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania takýchto finančných prostriedkov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „strategické projekty v oblasti ochrany prírody“ sú projekty, ktorými sa podporuje dosiahnutie cieľov Únie v oblasti ochrany prírody a biodiverzity vykonávaním ucelených akčných programov v členských štátoch s cieľom začleniť tieto ciele a priority do ďalších politík a finančných nástrojov, a to aj prostredníctvom koordinovaného vykonávania prioritných akčných rámcov, ktoré boli prijaté podľa smernice 92/43/EHS;

2. „strategické integrované projekty“ sú projekty, ktorými sa na regionálnej, multiregionálnej, národnej alebo nadnárodnej úrovni vykonávajú stratégie alebo akčné plány v oblasti životného prostredia alebo klímy vypracované orgánmi členských štátov a vyžadované konkrétnymi právnymi predpismi alebo politikou Únie v oblasti životného prostredia a klímy alebo relevantnými právnymi predpismi alebo politikou Únie v oblasti energetiky, pričom sa zabezpečuje zapájanie zainteresovaných strán a podporuje sa koordinácia s aspoň jedným ďalším úniovým, národným alebo súkromným zdrojom financovania a jeho mobilizácia;

3. „projekty technickej pomoci“ sú projekty, ktorými sa podporuje budovanie kapacít na účasť na štandardných akčných projektoch, príprava strategických projektov v oblasti ochrany prírody a strategických integrovaných projektov, príprava na sprístupnenie ďalších finančných nástrojov Únie, alebo iné opatrenia potrebné na prípravu rozvíjania alebo reprodukcie výsledkov iných projektov financovaných v rámci programu LIFE, jeho predchodcov alebo ďalších programov Únie v záujme dosiahnutia cieľov programu LIFE stanovených v článku 3; takéto projekty môžu zahŕňať aj budovanie kapacít v súvislosti s činnosťami orgánov členských štátov zameranými na účinnú účasť na programe LIFE;

4. „štandardné akčné projekty“ sú projekty okrem strategických integrovaných projektov, strategických projektov v oblasti ochrany prírody alebo projektov technickej pomoci, ktorými sa sledujú špecifické ciele programu LIFE;

5. „operácie kombinovaného financovania“ sú opatrenia podporované z rozpočtu Únie vrátane opatrení v rámci mechanizmov kombinovaného financovania podľa článku 2 bodu 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré kombinujú nesplatné formy podpory, finančné nástroje alebo oboje z rozpočtu Únie so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od komerčných finančných inštitúcií a investorov;

6. „právny subjekt“ je akákoľvek fyzická osoba alebo akákoľvek právnická osoba zriadená a uznaná za takú podľa vnútroštátneho práva, práva Únie alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom mene, vykonávať práva a podliehať povinnostiam, alebo akýkoľvek subjekt bez právnej subjektivity v súlade s článkom 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 3

Ciele

1. Všeobecným cieľom programu LIFE je prispievať k prechodu na udržateľné, obehové, energeticky efektívne, klimaticky neutrálne hospodárstvo založené na obnoviteľných zdrojoch energie a odolné proti zmene klímy, s cieľom chrániť, obnovovať a zlepšovať kvalitu životného prostredia vrátane vzduchu, vody a pôdy, zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity a bojovať proti degradácii ekosystémov, okrem iného aj prostredníctvom podpory realizácie a riadenia sústavy Natura 2000, čím sa prispeje k udržateľnému rozvoju. Prostredníctvom programu LIFE sa bude podporovať aj vykonávanie všeobecných akčných programov prijatých v súlade s článkom 192 ods. 3 ZFEÚ.

2. Program LIFE má tieto špecifické ciele:

a) vyvíjať, demonštrovať a podporovať inovatívne techniky, metódy a prístupy na dosiahnutie cieľov právnych predpisov a politík Únie zameraných na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy vrátane prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov a zvýšenie energetickej efektívnosti a prispievať k vedomostnej základni a k uplatňovaniu najlepších postupov, najmä pokiaľ ide o prírodu a biodiverzitu, okrem iného aj prostredníctvom podpory sústavy Natura 2000;

b) podporovať tvorbu, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych predpisov a politiky Únie zameraných na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy a prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov alebo zvýšenie energetickej efektívnosti, okrem iného aj prostredníctvom zlepšenia riadenia na všetkých úrovniach, najmä posilnením kapacít verejných a súkromných aktérov a zapojením občianskej spoločnosti;

c) urýchľovať rozsiahle zavádzanie úspešných technických a odborných riešení s cieľom vykonávať príslušné právne predpisy a politiku Únie zamerané na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy a prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov alebo zvýšenie energetickej efektívnosti reprodukciou výsledkov, začlenením súvisiacich cieľov do ďalších politík a do postupov verejného a súkromného sektora, mobilizáciou investícií a zlepšením prístupu k finančným prostriedkom.

Článok 4

Štruktúra

Program LIFE má takúto štruktúru:

1. oblasť „Životné prostredie“, ktorá zahŕňa:

   a) podprogram „Príroda a biodiverzita“;

   b) podprogram „Obehové hospodárstvo a kvalita života“;

2. oblasť „Opatrenia v oblasti klímy“, ktorá zahŕňa:

a) podprogram „Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy“;

b) podprogram „Prechod na čistú energiu“.

Článok 5

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu LIFE na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 sa stanovuje na 5 432 000 000 EUR v bežných cenách.

2. Orientačné rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 je takéto:

a) 3 488 000 000 EUR na oblasť „Životné prostredie“, z ktorých:

i) 2 143 000 000 EUR na podprogram „Príroda a biodiverzita“ a

ii) 1 345 000 000 EUR na podprogram „Obehové hospodárstvo a kvalita života“;

b) 1 944 000 000 EUR na oblasť „Opatrenia v oblasti klímy“, z ktorých:

i) 947 000 000 EUR na podprogram „Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy“ a

ii) 997 000 000 EUR na podprogram „Prechod na čistú energiu“.

3. Sumami uvedenými v odsekoch 1 a 2 nie sú dotknuté ustanovenia o flexibilite stanovené v nariadení (EÚ, Euratom) 2020/2093 a v nariadení o rozpočtových pravidlách.

4. Bez ohľadu na odsek 2 sa aspoň 60 % rozpočtových zdrojov pridelených na projekty, ktoré sa podporujú prostredníctvom grantov na akciu v oblasti „Životné prostredie“ uvedenej v odseku 2 písm. a) vyčlení na granty na projekty, ktoré podporujú podprogram „Príroda a biodiverzita“ uvedený v odseku 2 písm. a) bode i).

5. Z programu LIFE sa môžu financovať činnosti Komisie zamerané na technickú a administratívnu pomoc pri jeho vykonávaní, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, a to aj pokiaľ ide o inštitucionálne systémy informačných technológií, a sieťové činnosti na podporu národných kontaktných bodov programu LIFE vrátane odbornej prípravy, činností zameraných na vzájomné učenie a podujatí určených na výmenu skúseností.

6. Z programu LIFE sa môžu financovať činnosti Komisie zamerané na podporu prípravy, vykonávania a začleňovania právnych predpisov a politík Únie v oblasti životného prostredia a klímy alebo relevantných právnych predpisov a politík Únie v oblasti energetiky v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 3. Medzi tieto činnosti môžu patriť:

a) informovanie a komunikácia vrátane kampaní na zvyšovanie informovanosti a inštitucionálna komunikácia o politických prioritách Únie, ako aj o stav vykonávania a transpozície právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia a klímy alebo relevantných právnych predpisov Únie v oblasti energetiky;

b) štúdie, prieskumy, modelovanie a vytváranie scenárov;

c) príprava, implementácia, monitorovanie, kontrola a hodnotenie právnych predpisov, politík a programov, ako aj hodnotenie a analýza projektov, ktoré nie sú financované z programu LIFE, ak prispievajú k plneniu cieľov stanovených v článku 3;

d) workshopy, konferencie a stretnutia;

e) vytváranie sietí a platforiem na výmenu najlepších postupov;

f) iné činnosti, napríklad udeľovanie cien.

Článok 6

Tretie krajiny pridružené k programu LIFE

1. Program LIFE je otvorený účasti týchto tretích krajín:

a) členom Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore;

b) pristupujúcim krajinám, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátom v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

c) krajinám európskej susedskej politiky v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

d) iným tretím krajinám v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:

   i) zabezpečuje spravodlivá rovnováha, pokiaľ ide o príspevky a výhody tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programoch Únie;

   ii) stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívne náklady;

   iii) neudeľuje tretej krajine rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom Únie;

   iv) zaručujú práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a na ochranu jej finančných záujmov.

Príspevky uvedené v prvom pododseku písm. d) bode ii) predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe LIFE tretia krajina, táto tretia krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u tieto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 7

Medzinárodná spolupráca

V priebehu vykonávania programu LIFE je možná spolupráca s príslušnými medzinárodnými organizáciami a s ich inštitúciami a orgánmi, ak je to potrebné na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 3.

Článok 8

Synergie s inými programami Únie

Komisia uľahčuje ucelené vykonávanie programu LIFE. Komisia a členské štáty uľahčujú koordináciu a dosahovanie súladu s Európskym fondom regionálneho rozvoja, Európskym sociálnym fondom plus zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+) (ďalej len „Európsky sociálny fond plus"), Kohéznym fondom, Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym námorným, rybolovným a akvakultúrnym fondom, programom Horizont Európa, Nástrojom na prepájanie Európy zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 ([37]) a Programom InvestEU zriadeným nariadením (EÚ) 2021/523 s cieľom vytvoriť synergie, najmä pokiaľ ide o strategické projekty v oblasti ochrany prírody a strategické integrované projekty, a podporiť využívanie a reprodukciu riešení vyvinutých v rámci programu LIFE. Komisia a členské štáty sa usilujú o komplementárnosť na všetkých úrovniach.

Článok 9

Vykonávanie a formy financovania zo strany Únie

1. Komisia vykonáva program LIFE v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Z programu LIFE sa môžu poskytovať finančné prostriedky v ktorejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä vo forme grantov, cien a verejného obstarávania. Takisto sa z neho môžu poskytovať finančné prostriedky vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania.

3. Najmenej 85 % rozpočtu programu LIFE sa pridelí:

a) na granty podľa článku 11 ods. 2 a 6;

b) na projekty financované prostredníctvom iných foriem financovania v rozsahu stanovenom vo viacročnom pracovnom programe uvedenom v článku 18 alebo

c) ak je to vhodné a v rozsahu stanovenom vo viacročnom pracovnom programe uvedenom v článku 18, na finančné prostriedky vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania podľa odseku 2 tohto článku.

Komisia zabezpečí, aby boli projekty financované prostredníctvom iných foriem financovania plne v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3.

Maximálna suma pridelená na granty podľa článku 11 ods. 4 je 15 miliónov EUR.

4. Maximálne miery spolufinancovania pre oprávnené akcie uvedené v článku 11 ods. 2 písm. a) až d) tohto nariadenia dosahujú najviac 60 % oprávnených nákladov a najviac 75 % v prípade projektov, ktoré sú financované v rámci podprogramu „Príroda a biodiverzita", najmä tých, ktoré sa týkajú prioritných biotopov alebo druhov v rámci implementácie smernice 92/43/EHS, alebo druhov vtákov, ktoré Výbor pre prispôsobenie sa technickému a vedeckému pokroku zriadený podľa článku 16 smernice 2009/147/ES považuje za prioritné z hľadiska financovania, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľa ochrany. V prípade akcií uvedených v článku 11 ods. 6 tohto nariadenia dosahuje maximálna miera spolufinancovania 70 % oprávnených nákladov. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné a vopred stanovené maximálne miery spolufinancovania, konkrétne miery spolufinancovania sa upresnia vo viacročnom pracovnom programe uvedenom v článku 18 tohto nariadenia. Konkrétne miery sa môžu upraviť v súlade s požiadavkami jednotlivých podprogramov, druhov projektov alebo druhov grantov.

([37]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

V prípade projektov uvedených v článku 11 ods. 4 maximálne miery spolufinancovania počas obdobia prvého viacročného pracovného programu nepresiahnu 95 % oprávnených nákladov; počas druhého viacročného pracovného programu a v prípade potvrdenia v tomto pracovnom programe dosiahne miera spolufinancovania 75 % oprávnených nákladov.

5. Kritériom, ktorým sa riadi proces hodnotenia projektov a proces udeľovania v rámci programu LIFE, je kvalita. Komisia sa usiluje o účinné geografické pokrytie celej Únie založené na kvalite, okrem iného aj podporou členských štátov pri zvyšovaní kvality projektov prostredníctvom budovania kapacít.

KAPITOLA II

Oprávnenosť

Článok 10

Granty

Granty v rámci programu LIFE sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 11

Oprávnené akcie

1. Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele stanovené v článku 3.

2. Grantmi sa môžu financovať tieto druhy akcií:

a) strategické projekty v oblasti ochrany prírody v rámci podprogramu uvedeného v článku 4 ods. 1 písm. a);

b) strategické integrované projekty v rámci podprogramov uvedených v článku 4 ods. 1 písm. b) a článku 4 ods. 2 písm. a) a b);

c) projekty technickej pomoci;

d) štandardné akčné projekty;

e) ďalšie akcie potrebné na účely dosiahnutia všeobecného cieľa stanoveného v článku 3 ods. 1 vrátane koordinačných a podporných akcií zameraných na budovanie kapacít, šírenie informácií a poznatkov a zvyšovanie informovanosti s cieľom podporiť prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov a zvýšenú energetickú efektívnosť.

3. V projektoch v rámci podprogramu „Príroda a biodiverzita“ týkajúcich sa riadenia, obnovy a monitorovania lokalít sústavy Natura 2000 v súlade so smernicami 92/43/EHS a 2009/147/ES sa zohľadnia priority uvedené v národných a regionálnych plánoch, stratégiách a politikách v oblasti ochrany prírody a biodiverzity vrátane prioritných akčných rámcov prijatých podľa smernice 92/43/EHS.

4. Projekty technickej pomoci na budovanie kapacít v súvislosti s činnosťami orgánov členských štátov zameranými na zlepšenie účinnej účasti na programe LIFE podporujú činnosti členských štátov s nízkou účinnou účasťou s cieľom zlepšiť služby národných kontaktných bodov v celej Únii a zvýšiť celkovú kvalitu predkladaných návrhov.

5. Grantmi sa môžu financovať činnosti mimo členského štátu alebo zámorskej krajiny alebo zámorského územia, ktoré sú s ním spojené, ak sa daným projektom sledujú ciele Únie v oblasti životného prostredia a klímy a ak sú uvedené činnosti potrebné na zabezpečenie účinnosti zásahov uskutočnených v členskom štáte alebo v zámorskej krajine či na zámorskom území, ktoré sú s ním spojené, alebo na podporu medzinárodných dohôd, ktorých je Únia zmluvnou stranou, prispievaním k organizácii multilaterálnych konferencií. Maximálny príspevok poskytnutý medzinárodným dohodám na organizáciu multilaterálnych konferencií je 3,5 milióna EUR počas doby trvania programu LIFE uvedenej v článku 1 a takéto granty sa nezapočítavajú na účely splnenia prahovej hodnoty uvedenej v článku 9 ods. 3 prvom pododseku.

6. Grantmi na prevádzku sa podporuje fungovanie neziskových subjektov, ktoré prispievajú k tvorbe, vykonávaniu a presadzovaniu právnych predpisov a politík Únie a ktoré pôsobia najmä v oblasti životného prostredia alebo ochrany klímy vrátane prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov, a to v súlade s cieľmi programu LIFE stanovenými v článku 3.

Článok 12

Oprávnené subjekty

1. Okrem kritérií stanovených v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa na subjekty uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

2. Oprávnené sú tieto subjekty:

a) právne subjekty usadené v jednej z týchto krajín alebo na jednom z týchto území:

i) členský štát alebo zámorská krajina alebo zámorské územie s ním spojené;

ii) tretia krajina pridružená k programu LIFE;

iii) iné tretie krajiny uvedené vo viacročnom pracovnom programe uvedenom v článku 18 podľa podmienok stanovených v odsekoch 4 a 5 tohto článku;

b) akýkoľvek právny subjekt zriadený podľa práva Únie alebo akákoľvek medzinárodná organizácia.

3. Fyzické osoby nie sú oprávnené.

4. Právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu LIFE, sú výnimočne oprávnené na účasť, ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov danej akcie v záujme zabezpečenia účinnosti zásahov uskutočnených v Únii.

5. Právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu LIFE, znášajú spravidla náklady svojej účasti.

Článok 13

Priame udeľovanie

Bez toho, aby bol dotknutý článok 188 nariadenia o rozpočtových pravidlách, sa granty môžu subjektom uvedeným v prílohe I k tomuto nariadeniu udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov.

Článok 14

Stanovenie kritérií pre vyhodnotenie návrhov

Komisia stanoví kritériá pre vyhodnotenie návrhov vo viacročnom pracovnom programe uvedenom v článku 18, ako aj vo výzvach na predkladanie návrhov, pričom zohľadní tieto zásady:

a) projekty financované v rámci programu LIFE musia byť v záujme Únie a výrazne prispievať k dosiahnutiu všeobecných a špecifických cieľov programu LIFE stanovených v článku 3, nesmú uvedené ciele narúšať a vždy, keď je to možné, musí sa ich prostredníctvom podporovať využívanie zeleného verejného obstarávania;

b) projekty majú zabezpečovať nákladovo efektívny prístup a byť technicky a finančne zosúladené;

c) prednosť majú mať projekty, ktoré majú najvyšší potenciál prispieť k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 3;

d) projekty, ktoré poskytujú súvisiace prínosy a podporujú synergie medzi podprogramami uvedenými v článku 4, majú získavať pri hodnotení bonus;

e) projekty, ktoré majú najvyšší potenciál dosiahnuť, že ich verejný alebo súkromný sektor zreprodukuje a prevezme, alebo ktoré majú najvyšší potenciál zmobilizovania najväčších investícií alebo finančných zdrojov (urýchľovací potenciál), majú získavať pri hodnotení bonus;

f) má sa zabezpečiť reprodukovateľnosť výsledkov štandardných akčných projektov;

g) projekty, ktoré sú založené na výsledkoch iných projektov financovaných z programu LIFE, jeho predchodcov alebo iných finančných prostriedkov Únie, alebo ktoré tieto výsledky rozvíjajú, majú získavať pri hodnotení bonus;

h) vo vhodných prípadoch sa má venovať osobitná pozornosť projektom v zemepisných oblastiach, ktoré majú osobitné potreby alebo zraniteľné miesta, ako sú napríklad oblasti s osobitnými environmentálnymi problémami alebo prírodnými obmedzeniami, cezhraničné oblasti, oblasti s vysokou prírodnou hodnotou a najvzdialenejšie regióny.

Článok 15

Oprávnené náklady súvisiace s kúpou pozemkov

Náklady na kúpu pozemkov sa považujú za oprávnené, ak sú popri kritériách uvedených v článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách splnené aj tieto podmienky:

a) táto kúpa prispieva k zlepšeniu, zachovaniu a obnoveniu integrity sústavy Natura 2000 zriadenej podľa článku 3 smernice 92/43/EHS, a to aj tým, že sa zlepší prepojenie vytvorením koridorov, spojovacích prvkov alebo iných prvkov zelenej infraštruktúry;

b) kúpa pozemku je jediným alebo nákladovo najefektívnejším spôsobom na dosiahnutie želaného ochranárskeho výsledku;

c) zakúpený pozemok je dlhodobo vyhradený na využívanie v súlade so špecifickými cieľmi programu LIFE a

d) dotknutý členský štát prostredníctvom prevodu alebo iným spôsobom zabezpečí, aby bol tento pozemok dlhodobo určený na účely ochrany prírody.

Článok 16

Kumulatívne a alternatívne financovanie

1. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno poskytnúť príspevok aj z programu LIFE, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady a ak sa danou akciou sledujú environmentálne alebo klimatické ciele stanovené v článku 3 a žiadne z týchto cieľov sa nenarúšajú. Pravidlá príslušného programu Únie sa použijú na zodpovedajúci príspevok na akciu. Kumulatívne financovanie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na akciu. Podporu z rôznych programov Únie možno vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus alebo Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku a príslušnými ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované

z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 môžu získať akcie, ktoré dostali osvedčenie o „známke excelentnosti“ podľa programu LIFE, ak spĺňajú tieto kumulatívne podmienky:

a) boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu LIFE;

b) spĺňajú minimálne požiadavky na kvalitu danej výzvy na predkladanie návrhov;

c) nemôžu sa financovať v rámci uvedenej výzvy na predkladanie návrhov z dôvodu rozpočtových obmedzení.

KAPITOLA III

Operácie kombinovaného financovania

Článok 17

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania v rámci programu LIFE sa vykonávajú v súlade s nariadením (EÚ) 2021/523 a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách s náležitým ohľadom na požiadavky na udržateľnosť a transparentnosť.

KAPITOLA IV

Programovanie, monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie

Článok 18

Viacročný pracovný program

1. Komisia prijíma viacročné pracovné programy pre program LIFE prostredníctvom vykonávacích aktov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22 ods. 2.

2. V každom viacročnom pracovnom programe sa v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 uvádzajú tieto údaje:

a) sumy, ktoré sa majú rozdeliť medzi potreby v rámci každého podprogramu a medzi rôzne typy financovania, ako aj maximálna celková suma, ktorá má byť pridelená na granty podľa článku 11 ods. 2 písm. a) a b);

b) v príslušných prípadoch maximálna celková suma na financovanie vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania v rámci programu LIFE;

c) maximálna celková suma grantov, ktoré sa majú prideliť subjektom uvedeným v prílohe I v súlade s článkom 13;

d) témy projektov alebo osobitné potreby, na základe ktorých došlo k predbežnému prideleniu finančných prostriedkov na projekty uvedené v článku 11 ods. 2 písm. c) a d);

e) stratégie a plány, na ktoré sa zameriavajú strategické integrované projekty, v súvislosti s ktorými sa môže požiadať o financovanie projektov podľa článku 11 ods. 2 písm. b);

f) maximálne obdobie oprávnenosti na realizáciu projektov;

g) orientačné časové harmonogramy výziev na predkladanie návrhov na obdobie, na ktoré sa vzťahuje viacročný pracovný program;

h) technická metodika predkladania a výberu projektu a kritériá na vyhodnotenie návrhov v súlade s prvkami uvedenými v článku 14;

i) miery spolufinancovania uvedené v článku 9 ods. 4;

j) maximálne miery spolufinancovania oprávnených akcií uvedených v článku 11 ods. 2 písm. e);

k) v príslušných prípadoch podrobné pravidlá uplatňovania kumulatívneho a alternatívneho financovania;

l) nízka účinná účasť a oprávnené činnosti a kritériá na vyhodnotenie návrhov v rámci projektov technickej pomoci na budovanie kapacít v súvislosti s činnosťou orgánov členských štátov v záujme účinnej účasti na programe LIFE.

3. Prvý viacročný pracovný program trvá štyri roky a druhý viacročný pracovný program trvá tri roky.

4. V rámci viacročných pracovných programov Komisia zverejňuje výzvy na predkladanie návrhov na príslušné obdobie. Komisia zabezpečí, aby sa nevyužité finančné prostriedky v rámci danej výzvy na predkladanie návrhov prerozdelili medzi rôzne typy akcií uvedených v článku 11 ods. 2 v rámci rovnakej oblasti.

5. Komisia pri vypracúvaní viacročných pracovných programov zabezpečí, aby sa uskutočnili konzultácie so zainteresovanými stranami.

Článok 19

Monitorovanie a podávanie správ

1. Komisia podáva správu o pokroku programu LIFE pri dosahovaní cieľov stanovených v článku 3 na základe ukazovateľov stanovených v prílohe II.

2. Na zabezpečenie účinného posúdenia pokroku programu LIFE pri dosahovaní jeho cieľov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu II na účely preskúmania alebo doplnenia ukazovateľov, ak sa to považuje za potrebné, vrátane ich zosúladenia s ukazovateľmi stanovenými pre iné programy Únie, a doplniť toto nariadenie o ustanovenia o vytvorení rámca pre monitorovanie a hodnotenie.

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom doplniť toto nariadenie vymedzením, na základe prílohy II, špecifických ukazovateľov pre každý podprogram a typ projektu.

4. Komisia zabezpečí, aby sa údaje o monitorovaní vykonávania a výsledkov programu zbierali efektívne, účinne a včas. Na tento účel a v súlade s príslušnými metodikami sa príjemcom finančných prostriedkov Únie ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ s cieľom umožniť zber agregovateľných ukazovateľov výsledkov a vplyvu na úrovni projektov z hľadiska všetkých relevantných špecifických cieľov politík v oblasti životného prostredia a klímy vrátane cieľov týkajúcich sa sústavy Natura 2000 a emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie vrátane CO_2.

5. Komisia pravidelne monitoruje začleňovanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity vrátane objemu výdavkov a podáva o tom správy. Hoci sa zohľadňuje skutočnosť, že program LIFE reaguje na dopyt, očakáva sa, že 61 % celkovej sumy programu LIFE vymedzenej v článku 5 prispeje k celorozpočtovému cieľu, podľa ktorého má aspoň 30 % výdavkov prispievať k plneniu cieľov v oblasti klímy. Tento príspevok sa sleduje prostredníctvom systému markerov Únie pre oblasť klímy. Toto nariadenie prispieva k začleňovaniu opatrení v oblasti biodiverzity do politík Únie a k dosiahnutiu celkovej ambície poskytnúť v roku 2024 na ciele v oblasti biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v rámci viacročného finančného rámca a v roku 2026 a v roku 2027 poskytnúť na ciele v oblasti biodiverzity 10 % ročných výdavkov v rámci viacročného finančného rámca, pričom sa zohľadní existujúce prekrývanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity.

Výdavky súvisiace s biodiverzitou sa sledujú pomocou účinnej, transparentnej a komplexnej metodiky, ktorú stanoví Komisia v spolupráci s Európskym parlamentom a Radou, ako sa uvádza v Medziinštitucionálnej dohode zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov. Uvedené metódy sledovania sa použijú na kvantifikovanie viazaných rozpočtových prostriedkov, ktoré majú prispieť k cieľom v oblasti klímy a biodiverzity v rámci viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 na primeranej úrovni rozčlenenia. Výdavky sa vykazujú ročne v programovom výkaze. Správy o prínose programu LIFE k cieľom Únie v oblasti klímy a biodiverzity sa podávajú pravidelne v kontexte hodnotení a výročnej správy.

6. Komisia posudzuje synergie medzi programom LIFE a ďalšími doplňujúcimi programami Únie, ako aj synergie medzi jeho podprogramami.

Článok 20

Hodnotenie

1. Komisia vykonáva hodnotenia stanovené týmto nariadením včas, aby sa mohli využiť v rozhodovacom procese s náležitým zohľadnením súladu, synergií, pridanej hodnoty Únie a dlhodobej udržateľnosti, pričom zohľadňuje priority Únie v oblasti klímy a životného prostredia.

2. Komisia vykonáva hodnotenie programu LIFE v polovici obdobia, keď sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho vykonávaní, najneskôr však 42 mesiacov po začatí vykonávania programu LIFE a s využitím ukazovateľov stanovených v súlade s prílohou II.

Hodnotenie zahŕňa prinajmenšom:

a) kvalitatívne a kvantitatívne aspekty vykonávania programu LIFE;

b) efektívnosť využívania zdrojov;

c) mieru, do akej boli dosiahnuté ciele všetkých opatrení, podľa možnosti s uvedením výsledkov a vplyvov;

d) skutočný alebo očakávaný úspech projektov pri mobilizácii iných finančných prostriedkov Únie, najmä s ohľadom na výhody väčšieho súladu s inými finančnými nástrojmi Únie;

e) rozsah dosiahnutých synergií medzi jednotlivými cieľmi a komplementárnosť programu LIFE s inými relevantnými programami Únie;

f) pridanú hodnotu Únie a dlhodobý vplyv programu LIFE s cieľom prijať rozhodnutie o predĺžení, úprave alebo pozastavení opatrení;

g) mieru účasti zainteresovaných strán;

h) kvantitatívnu a kvalitatívnu analýzu prínosu programu LIFE k stavu ochrany biotopov a druhov, ktoré sú uvedené v smerniciach 92/43/EHS a 2009/147/ES;

i) analýzu geografického pokrytia celej Únie, ako sa uvádza v článku 9 ods. 5, a ak sa toto pokrytie nedosiahne, analýzu základných príčin takéhoto nedostatočného pokrytia.

3. Na konci vykonávania programu LIFE, najneskôr však štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1 druhom odseku, Komisia vykoná záverečné hodnotenie programu LIFE.

4. Komisia oznamuje závery hodnotení spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Komisia výsledky hodnotení zverejňuje.

KAPITOLA V

Prechodné a záverečné ustanovenia

Článok 21

Poskytovanie informácií, komunikácia a publicita

1. Príjemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii projektov a ich výsledkov a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané cielené informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti. Na tento účel príjemcovia používajú logo programu LIFE, ktoré je zobrazené v prílohe III. Všetky predmety dlhodobej spotreby nadobudnuté v rámci programu LIFE sú označené logom programu LIFE, pokiaľ Komisia neurčí inak. Ak použitie loga programu LIFE nie je možné, program LIFE sa uvedie pri všetkých komunikačných činnostiach, ako aj na informačných tabuliach na strategických miestach, ktoré sú viditeľné pre verejnosť.

2. Komisia implementuje informačné a komunikačné akcie v súvislosti s programom LIFE, akciami vykonávanými v rámci programu LIFE a dosiahnutými výsledkami. Finančné zdroje vyčlenené na program LIFE zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov stanovených v článku 3.

Článok 22

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre program LIFE. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

4. Komisia každoročne podáva výboru správu o celkovom pokroku pri vykonávaní podprogramov programu LIFE a o konkrétnych akciách uskutočňovaných v rámci programu LIFE, okrem iného aj o operáciách kombinovaného financovania, ktoré sa realizujú prostredníctvom rozpočtových prostriedkov pridelených z programu LIFE.

Článok 23

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 19 ods. 2 a 3 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 19 ods. 2 a 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 19 ods. 2 a 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 24

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 sa týmto zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 25

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 614/2007 ([38]) a nariadenia (EÚ) č. 1293/2013, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia.

2. Z finančného krytia programu LIFE sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi programom LIFE a opatreniami prijatými podľa nariadenia (ES) č. 614/2007 a nariadenia (EÚ) č. 1293/2013.

3. V prípade potreby možno rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 5 ods. 5 zahrnúť do rozpočtu Únie na obdobie po roku 2027, aby sa umožnilo riadenie projektov, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.

4. Do finančných nástrojov zriadených v rámci nariadenia (EÚ) 2021/523 možno investovať spätné toky prostriedkov z finančných nástrojov zriadených v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1293/2013.

5. Rozpočtové prostriedky zodpovedajúce pripísaným príjmom, ktoré vyplývajú z vrátenia nesprávne vyplatených súm podľa nariadenia (ES) č. 614/2007 alebo nariadenia (EÚ) č. 1293/2013, sa použijú na financovanie programu LIFE v súlade s článkom 21 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 26

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 29. apríla 2021

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*
D.M. SASSOLI	A.P. ZACARIAS

([38]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 614/2007 z 23. mája 2007 o finančnom nástroji pre životné prostredie (LIFE+) (Ú. v. EÚ L 149, 9.6.2007, s. 1).

PRÍLOHA I

SUBJEKTY, KTORÝM SA MÔŽU GRANTY UDEĽOVAŤ BEZ VÝZVY NA PREDKLADANIE NÁVRHOV

1. Európska sieť pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva (IMPEL);
2. Európska sieť prokurátorov pre životné prostredie (ENPE);
3. Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie (EUFJE).

PRÍLOHA II

UKAZOVATELE

1. Ukazovatele výstupov

   1.1. Počet projektov, v rámci ktorých sa vyvíjajú, demonštrujú a podporujú inovatívne techniky a prístupy;

   1.2. Počet projektov, v rámci ktorých sa uplatňujú najlepšie postupy, pokiaľ ide o prírodu a biodiverzitu;

   1.3. Počet projektov zameraných na tvorbu, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych predpisov a politík Únie;

   1.4. Počet projektov zameraných na zlepšovanie riadenia prostredníctvom posilňovania kapacít verejných a súkromných aktérov a zapojenia občianskej spoločnosti;

   1.5. Počet projektov vrátane strategických integrovaných a strategických projektov v oblasti ochrany prírody, v rámci ktorých sa vykonávajú:

   — kľúčové plány alebo stratégie,

   — akčné programy zamerané na začleňovanie podprogramu „Príroda a biodiverzita“.

2. Ukazovatele výsledkov

   2.1. Čistá zmena v oblasti životného prostredia a klímy na základe agregácie ukazovateľov na úrovni projektu, ktoré sa určia vo výzvach na predkladanie návrhov v rámci týchto podprogramov:

   — „Príroda a biodiverzita“,

   — „Obehové hospodárstvo a kvalita života“ so zameraním aspoň na tieto aspekty:

   — kvalita ovzdušia

   — pôda

   — voda

   — odpad

   — chemikálie

   — hluk

   — využívanie a efektívnosť zdrojov,

   — „Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy“,

   — „Prechod na čistú energiu“,

   2.2. Kumulatívne investície vyvolané projektmi alebo sprístupnené finančné prostriedky (v miliónoch EUR);

   2.3. Počet organizácií, ktoré sú zapojené do projektov alebo prijímajú granty na prevádzku;

   2.4. Podiel projektov, v rámci ktorých sa podarilo dosiahnuť urýchľovací účinok po dátume ukončenia projektu.

PRÍLOHA III

LOGO PROGRAMU LIFE

